

**Extras din Instrucțiunea
cu privire la identificarea, monitorizarea persoanelor afiliate și
tranzacțiilor cu persoanele afiliate băncii,
aprobata de către Consiliul Băncii din 10.08.2023**

PREVEDERI GENERALE

- (1) Scopul prezentei Instrucțiuni este de a asigura respectarea și conformarea cerințelor legislației în vigoare în domeniul monitorizării relațiilor cu persoanele afiliate Băncii, stabilirea procedurilor adecvate pentru tranzacțiile cu persoanele afiliate, realizarea politicii interne a băncii în ceea ce privește relațiile acestora cu persoanele afiliate, prin stabilirea unui set de reguli și proceduri de identificare și monitorizare a persoanelor afiliate Băncii și gestionarea tranzacțiilor aferente cu aceștia din urmă.
- (2) Prezenta Instrucțiune reglementează condițiile de aprobare a tranzacțiilor cu persoanele afiliate, aplicarea procedurilor de control intern, precum și regulile de raportare a acestor tranzacții.

....

În acest sens:

- (6)** Persoanele afiliate Băncii sunt:
- a) membrii Consiliului Băncii;
  - b) membrii Comitetului Executiv al Băncii;
  - c) unele categorii de persoane care dețin funcții-cheie prevăzute la pct.3 subpct.4) subpct. a) - f) din Regulamentul BNM nr. 292 cu privire la cerințele față de membrii organului de conducere al băncii și al societății financiare holding mixte, conducătorii sucursalei unei bănci din alt stat, persoanele care dețin funcții-cheie și față de lichidatorul băncii în proces de lichidare;
  - d) persoanele juridice și/sau fizice care direct sau indirect, individual sau concertat, dețin sau controlează 1% și mai mult din capitalul băncii, inclusiv beneficiarii lor efectivi. Dacă soțul (soția) unei astfel de persoane sau o rudă de gradul întâi a acesteia, deține ori controlează o deținere în capitalul social al băncii, indiferent de mărimea acesteia, atunci se consideră că respectiva deținere este controlată de această persoană;
  - e) orice persoană care controlează Banca sau se află sub controlul Băncii, sau împreună cu Banca se află sub controlul unei alte persoane;
  - f) orice entitate asociată persoanei sau orice entitate parte în asocieri în participație, orice entitate asociată sau orice entitate parte în asocieri în participație a unui membru al grupului de persoane care acționează concertat cu persoana sau entitățile și persoana – părți în asocieri în participație ale unei alte persoane;
  - g) persoanele afiliate persoanelor specificate la subpct. a) – f);
  - h) persoana afiliată persoanei fizice – soții, rudele și afinii de gradul întâi și doi ale persoanei fizice, soții rudelor și afinelor menționați, precum și persoana juridică asupra căreia persoana fizică și/sau persoanele afiliate acesteia dețin controlul sau dețin parte în asocieri în participație sau exercită influență semnificativă sau sînt membri ai organului de conducere;
  - i) persoana prin intermediul căreia se efectuează o tranzacție cu banca în interesul persoanei prevăzute la pct. a)–h) și care este considerată a fi influențată de persoana prevăzută la pct. a)–h) în cadrul tranzacției respective din cauza existenței unor relații de muncă, civile sau de alt gen dintre aceste persoane, determinate conform reglementărilor Băncii Naționale a Moldovei. Se consideră „de alt gen” cel puțin următoarele persoane:
    - ia) persoanele aflate în divorț, persoanele aflate în relații de tutelă și curatelă, afinii rudelor de gradul întâi și doi, soții persoanelor și afinilor menționați;
    - ib) persoanele aflate în relații asemănătoare celorla dintre soți (concubinaj) sau în relații asemănătoare celorla dintre părinți și copii;

C0 – Public

Prezentul document prezintă un extras din Instrucțiunea cu privire la identificarea, monitorizarea persoanelor afiliate și tranzacțiile cu persoanele afiliate băncii. Acesta are drept scop, sporirea nivelului de transparență aferent tranzacțiilor Băncii cu persoanele sale afiliate.

- ic) persoanele aflate în alte relații care conduc la o dependență economică dintre două sau mai multe persoane;
- j) alte persoane determinate de BNM prin actele normative.

(10) Tranzacție cu persoanele afiliate - este orice transfer de mijloace bănești sau orice obligație contractuală între părțile afiliate băncii și bancă, indiferent dacă se percepe sau nu o plată, cu excepția tranzacțiilor/operațiunilor ce țin de:

- a) Vânzarea / cumpărarea valutei în numerar până la limita care nu prevede identificarea persoanei conform Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
- b) transferurile prin sistemele de remitere de bani;
- c) alimentarea conturilor;
- d) încasarea / achitarea dobânzilor / comisioanelor / plăților aferente creditelor / plasărilor / depozitelor / împrumuturilor;
- e) transferurile legate de pachetele salariale și/sau indemnizații (plățile efectuate de către bancă în favoarea salariaților săi în conformitate cu prevederile contractelor de munca;
- f) retragerile din cont;
- g) transferurile efectuate între conturile deschise de persoana afiliată la bancă;
- h) vânzarea / cumpărarea valutei prin virament pentru operațiuni cu carduri de plată;
- i) încasarea plăților în folosul beneficiarilor de plăți / furnizorilor de mărfuri / servicii;
- j) serviciile prestate în calitate de agent bancassurance.

....

IDENTIFICAREA PERSOANELOR AFILIATE ȘI ÎNSCRIEREA ACESTORA ÎN REGISTRUL PERSOANELOR AFILIATE

- (12) Banca identifică Persoanele Afiliate ale Băncii în baza informațiilor prezentate de persoanele afiliate, investigațiilor proprii, cât și în baza informațiilor parvenite din partea altor subdiviziuni ale Băncii.
- (14) Conform prevederilor Hotărârilor Adunării Generale a Acționarilor, Hotărârilor Consiliului Băncii, Comitetului Executiv, Registrului acționarilor Băncii, ordinelor de angajări / demisii / concedieri / transferul în alte funcții, rapoartelor privind deținerile Băncii în capitalul persoanelor juridice, persoana responsabilă din Banca asigură perfectarea listei primare a persoanelor afiliate băncii.
- (19) Persoana responsabilă din cadrul Băncii, prin poștă sau în format electronic, expediază pentru completare tuturor persoanelor afiliate incluse în lista primară, Ancheta persoanei afiliate, după formele aprobate. Persoanele afiliate vor remite către Departamentul Guvernanta Corporativă anchetele completate și semnate (inclusiv prin utilizarea semnăturii electronice calificate), pe suport de hârtie sau în format electronic în termen de 15 zile lucrătoare de la data recepționării lor.
- (20) Banca organizează exercițiul de actualizare anuală a anchetelor, până la data de 15 decembrie a fiecărui an. În scopul monitorizării mai eficiente a componenței persoanelor afiliate, Banca solicită trimestrial de la persoanele afiliate din lista primară prezentarea modificărilor (dacă au avut loc) parvenite în datele indicate în ancheta prezentată la ultima dată de recepționare.
- (21) Persoanele din Lista primară sunt obligate să prezinte către Departamentul Guvernanta Corporativa orice modificări parvenite în datele indicate în ancheta prezentată la ultima dată de recepționare în termen de 5 zile lucrătoare de la producerea acestor modificări. La modificări se iau în vedere următoarele evenimente: schimbarea funcției, includerea sau excluderea unor persoane în/din ancheta PA (divorț, căsătorii, naștere copii, apariția afini, etc.), schimbarea adreselor PA, schimbarea locului de muncă PA, schimbarea numelui PA, schimbarea denumirii și/sau formei organizatorice-juridice și/sau a sediului persoanei juridice, apariția/dispariția unei persoane juridice asupra căreia persona fizică și / sau persoanele afiliate acesteia, individual sau în comun, exercită control sau dețin parte în asocieri în participație, informații despre dețineri în capitalul persoanelor juridice orice alte date indicate în ultima anchetă etc.
- (22) Persoanele afiliate din lista primară poartă întreaga responsabilitate pentru veridicitatea informației indicate în Ancheta persoanei afiliate, completarea exhaustivă a Anchetei, precum și pentru informarea în termen oportun despre orice modificări parvenite în componența persoanelor afiliate. Indicarea codurilor fiscale pentru fiecare persoană în parte este obligatorie. Întru diminuarea riscurilor referitor la neidentificarea persoanelor afiliate și a tranzacțiilor lor, persoanele primare în cazuri excepționale (când după mai multe eforturi /încercări, dânsii nu au găsit IDNO / IDNP a persoanelor sale afiliate) vor indica în ancheta persoanei afiliate data /luna/

C0 – Public

Prezentul document prezintă un extras din Instrucțiunea cu privire la identificarea, monitorizarea persoanelor afiliate și tranzacțiile cu persoanele afiliate băncii. Acesta are drept scop, sporirea nivelului de transparență aferent tranzacțiilor Băncii cu persoanele sale afiliate.

anul nașterii a persoanei afiliate. Astfel, în cazuri excepționale identificarea persoanelor din punct de vedere a afilierii cu Banca se va efectua având la dispoziție Nume, Prenume și data nașterii persoanei.

- (30) Înscrierile din Registrul PA referitor la afiliere se vor păstra pe toată perioada afilierii, precum și cel puțin cinci ani din momentul dispariției afilierii pentru persoana respectivă. După expirarea perioadelor respective materialele din Registrul persoanelor afiliate vor fi arhivate conform DNI.

CERINȚE GENERALE PRIVIND TRANZACȚIILE CU PERSOANELE AFILIATE

- (31) Tranzacțiile încheiate de Bancă cu persoanele afiliate trebuie să reflecte interesele Băncii și nu pot fi efectuate în condiții mai avantajoase decât cu persoanele neafiliate (cu excepția salariaților băncii care nu sunt afiliați băncii) și nu pot fi efectuate cu încălcarea limitelor și a prevederilor stabilite în actele normative în vigoare. Persoanele afiliate poartă răspundere față de Bancă în caz dacă interesul lor personal este mai presus decât interesul Băncii.
- (32) În conformitate cu prevederile art.80 alin.(8) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor sunt considerate a fi mai avantajoase decât cele prevăzute pentru persoanele care nu sunt afiliate băncii următoarele tranzacții:
- a) acceptarea unui gaj cu o valoare de piață mai mică decât un gaj similar solicitat de la alți clienți ai băncii;
  - b) procurarea unui bun imobil de o calitate scăzută sau la un preț mai ridicat decât prețul bunurilor imobile similare pe piață;
  - c) efectuarea unor investiții în valorile mobiliare ale persoanei afiliate pe care banca nu le-ar fi efectuat în cazul altor persoane;
  - d) achitarea bunurilor sau serviciilor procurate de la o persoană afiliată la un preț mai ridicat decât prețul pentru bunuri și servicii similare pe piață sau în circumstanțe în care aceleași bunuri sau servicii nu ar fi fost procurate de la o altă persoană;
  - e) vânzarea către o persoană afiliată băncii a unui activ la un preț mai scăzut decât cel care ar fi încasat în cazul vânzării activului către o altă persoană;
  - f) stabilirea unei rate a dobânzii/comisionului mai mic pentru serviciul prestat decât dacă același serviciu era prestat unei alte persoane în condiții generale;
  - g) stabilirea unei rate a dobânzii mai mari pentru depozitul acceptat decât dacă același depozit era acceptat de la o altă persoană în condiții generale.
- (33) Tranzacțiile cu persoanele afiliate se vor efectua doar după acumularea informației (documentelor) suficiente pentru argumentarea avantajului economic pentru bancă al tranzacțiilor respective, precum și pentru evaluarea riscurilor aferente acestora. Banca nu va încheia tranzacții cu persoanele în privința cărora nu poate fi stabilită și verificată lipsa sau existența afilierii.
- (34) Până la aprobarea tranzacției cu persoana afiliată băncii Șeful COMP va examina și va constata dacă aceasta va fi efectuată în conformitate cu reglementările interne aferente tranzacțiilor băncii cu persoanele afiliate, din perspectiva reglementărilor aferent tranzacțiilor cu PA. La solicitarea subdiviziunii responsabile care inițiază înaintarea spre aprobare o tranzacție cu PA, COMP va emite Avizul cu privire la constatarea conformității tranzacțiilor cu persoanele afiliate.
- (35) Banca va acorda credite / efectua plasări persoanelor afiliate în aceleași condiții ca și altor împrumutați (cu excepția salariaților Băncii care nu sunt persoane afiliate ale Băncii). Banca nu va percepe de la persoanele afiliate dobânzi și comisioane mai mici decât cele încasate în condiții similare de la ceilalți împrumutați (cu excepția salariaților Băncii care nu sunt persoane afiliate ale Băncii). Criteriile creditelor acordate unei PA se vor încadra integral în oferta valabilă în perioada acordării creditului respectiv clienților non afiliați.
- (36) Banca nu va acorda credite oricărei persoane pentru a stinge obligațiile unei persoane afiliate băncii, pentru a procura active de la o persoană afiliată băncii (cu excepția creditelor acordate pentru fabricarea/ producerea bunurilor de către ultima), pentru procurarea valorilor mobiliare plasate sau subscrise de o persoană afiliată băncii.
- (37) Banca înaintază către persoanele afiliate aceleași cerințe privind asigurarea rambursării creditului, condițiilor achitării creditului / efectuării plasării, prezentării informației complete cu privire la situația financiară și informației referitoare la utilizarea efectivă a creditului.
- (38) La acordarea creditelor / efectuarea plasării la persoanele afiliate riscul de rambursare asumat de Bancă nu trebuie să fie mai mare decât în cazul acordării creditelor / efectuării plasării altor împrumutați.
- (39) La rambursarea creditelor / plasărilor efectuate, Banca aplică aceleași măsuri către persoanele afiliate, ca și către persoanele neafiliate.

C0 – Public

Prezentul document prezintă un extras din Instrucțiunea cu privire la identificarea, monitorizarea persoanelor afiliate și tranzacțiile cu persoanele afiliate băncii. Acesta are drept scop, sporirea nivelului de transparență aferent tranzacțiilor Băncii cu persoanele sale afiliate.

- (40) Banca acceptă depozite / obține împrumuturi de la persoane afiliate pe același termen și cu aceleași condiții ca și de la persoanele neafiliate Băncii.
- (41) Banca nu va crea condiții deosebite pentru depozitele / împrumuturile persoanelor afiliate și să permită overdraft-uri (solduri debitoare de pe conturile pasive) în astfel de condiții pe conturile respective ale persoanelor afiliate.
- (42) Banca nu este în drept să plătească persoanelor afiliate o rată a dobânzii/comisioane la depozite/împrumuturi mai mare, decât altor persoane pe asemenea depozite/împrumuturi.
- (43) Banca nu va cumpăra de la o afiliată a sa:
- active ale acestei afiliate;
  - valori mobiliare care urmează a fi subscrise, plasate sau distribuite de această afiliată ori valori mobiliare care au fost subscrise, plasate sau distribuite de ea în decursul anului precedent.
- (44) Valoarea expunerii, după luarea în considerare a efectului diminuării riscului de credit în conformitate cu capitolele VI–IX din *Regulamentul* BNM nr. 109/2019 *cu privire la expunerile mari*, față de o persoană afiliată băncii și/sau un grup de clienți aflați în legătură cu persoana afiliată băncii nu trebuie să depășească 10% din capitalul eligibil al băncii.
- (45) Suma valorii agregate a expunerilor băncii față de persoanele afiliate și/sau grupurile de clienți aflați în legătură cu persoanele afiliate băncii, după luarea în considerare a efectului diminuării riscului de credit în conformitate cu prevederile capitolului VI–IX din *Regulamentul* BNM nr. 109/2019 cu privire la expunerile mari nu trebuie să depășească 20% din capitalul eligibil al băncii.
- (47) Orice tranzacție cu o persoană afiliată Băncii se aprobă înaintea realizării acesteia în modul prevăzut cap. 6 al prezentei Instrucțiuni.

APROBAREA TRANZACȚIILOR CU PERSOANELE AFILATE

- (52) Orice tranzacție cu o persoană afiliată băncii, a cărei valoare depășește echivalentul a 1 milion lei, trebuie să fie aprobată, înaintea încheierii acesteia/modificării condițiilor contractuale, cu votul cel puțin al majorității membrilor Consiliului băncii, iar în cazurile în care nu se depășește echivalentul a 1 milion de lei, se aprobă de către Organul Executiv (cu excepțiile prevăzute de prezentul Capitol).

În scopul determinării faptului depășirii sau nu a pragului prevăzut în prezentul punct valorile tranzacțiilor care duc la formarea expunerii față de bancă se cumulează separat de valorile tranzacțiilor care nu duc la formarea expunerilor față de aceasta. În cazul tranzacțiilor care duc la formarea expunerii față de bancă, valoarea tranzacției, menționate alineatul respectiv, se va calcula cumulat cu valoarea tranzacțiilor care formează expuneri cu persoana afiliată și/sau cu clienți aflați în legătură cu persoana afiliată a băncii.

- (53) :

1. Organul Executiv al Băncii poate să aprobe orice tranzacție cu persoanele afiliate băncii, a cărei valoare depășește echivalentul a 1 milion lei (depozite bancare, conturi curente, etc.), cu condiția că aceasta nu formează expuneri pentru Bancă, în cazul în care consiliul băncii a aprobat un contract-cadru/condiții generale aferente tranzacțiilor cu persoanele afiliate, care vor specifica în mod clar termenul și condițiile cu privire la tranzacțiile ce urmează a fi efectuate de către bancă.

1.1. În acest sens, se permite Organului Executiv să aprobe depozite bancare pentru persoane afiliate cu echivalent al cărei valoare depășește 1mln. cu respectarea următoarelor condiții:

- Acordarea acestor în aceleași condiții ca și pentru persoanele neafiliate Băncii.
- Interdicția stabilirii unor condiții deosebite inclusiv permiterea overdraft-uri;
- Respectarea celorlalte limitări stabilite de legislația în vigoare;
- Organul Executiv va prezenta cel puțin trimestrial către CB informația cu privire la tranzacțiile efectuate în conformitate cu prezentul subpunct.

2. pot fi exceptate de la aprobarea prealabilă tranzacțiile cu persoanele afiliate băncii care sunt efectuate în condiții generale (conform condițiilor produselor și tarifelor aprobate de organul de conducere, în limita competențelor) și țin de:

C0 – Public

Prezentul document prezintă un extras din Instrucțiunea cu privire la identificarea, monitorizarea persoanelor afiliate și tranzacțiile cu persoanele afiliate băncii. Acesta are drept scop, sporirea nivelului de transparență aferent tranzacțiilor Băncii cu persoanele sale afiliate.

- a) vânzarea/cumpărarea valutei prin virament și/sau în numerar în mărime de până la 1 milion lei;
- b) încasarea/achitarea comisioanelor pentru operațiuni de intermediere, achitarea dobânzilor/comisioanelor pentru tranzacțiile încheiate cu persoanele afiliate băncii. ex:
  - ba) operațiuni de asigurare și/sau de reasigurare efectuate de bancile care intermediaza astfel de operațiuni (intermediere pe pietele de asigurari);
  - bb)
  - bc) brokeraj monetar (intermediere pe pietele interbancare), etc.

- (54) La decizia sa, Consiliul băncii poate aproba tranzacțiile ce nu depășesc echivalentul a 1 milion de lei.
- (57) Tranzacțiile ale căror obiect sunt produsele Băncii, inclusiv cele de creditare, realizate cu membrii Consiliului Băncii și/sau persoanele lor afiliate, Membrii Organului Executiv, indiferent de valoarea contractului, se aprobă de Consiliul Băncii.
- (56) În cazul când Membrii Comitetului Executiv sau Membrii Consiliului Băncii sunt persoane cu interes material într-o tranzacție, aceștia trebuie să părăsească orice ședință la care este pusă în discuție această tranzacție. Astfel, Membrii Organului Executiv/Consiliului Băncii interesate în aprobarea tranzacției nu participă la aprobarea acesteia.
- (57) La apariția relației de afiliere cu persoane, inclusiv în temeiul deciziei Comitetului Executiv al Băncii Naționale, Departamentul Guvernanta Corporativa va informa fără întârziere Organul Executiv și Consiliul Băncii despre acest fapt și despre tranzacțiile existente cu aceste persoane. Întru conformarea cu aceste cerințe, Departamentul Guvernanta Corporativa va solicita reexaminarea tranzacțiilor respective în scopul evaluării riscurilor aferente și eliminării condițiilor avantajoase în cazul existenței acestora.
- (61) Hotărârile Organului Executiv/Consiliului Băncii privind încheierea tranzacțiilor cu persoanele afiliate vor conține informația referitor la termenele și condițiile tranzacției în care se aproba tranzacția, precum și confirmarea că tranzacția se efectuează exclusiv în interesele Băncii și pe aceleași termene, în aceleași condiții ca și tranzacțiile cu persoanele neafiliate.